

UNIVERZITET CRNE GORE
Filološki fakultet

Nikšić, 6. 12. 2017. godine

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ			
PRIMLJENO: 6. 12. 2017.			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRJEDNOST
01	1666		

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Vijeće Filološkog fakulteta na sjednici održanoj oktobra 2017. godine odredilo je Komisiju u sastavu: prof. dr Draginja Jeftić, prof. dr Igor Lakić i dr Marijana Cerović da ocijeni magistarski rad *Analiza grešaka u slaganju vremena u nastavi engleskog jezika u srednjim školama* kandidatkinje Milene Nikolić. Komisija nakon isčitavanja i analize magistarskog rada Vijeću podnosi sljedeći

IZVJEŠTAJ

Kandidatkinja Milena Nikolić predala je članovima Komisije magistarski rad: *Analiza grešaka u slaganju vremena u nastavi engleskog jezika u srednjim školama* urađen u skladu sa savremenim postupcima i metodama izrade naučnog rada i u skladu sa Pravilima studiranja na postdiplomskim studijama Univerziteta Crne Gore. Magistarski rad ima četiri cjeline, obima je 108 strana i sadrži 60 bibliografskih jedinica korišćene literature.

U uvodnom dijelu magistarskog rada (8-11 str.) kandidatkinja obrazlaže važnost istraživanja gorenavedene tematike. Ističe bitnost slaganja vremena kao svojevrsnog pokazatelja ovladanosti određenim stranim jezikom u gramatičkom smislu, te važnost proučavanja grešaka kao indikatora jezičkog razvoja pojedinca. Nakon kratkog rezimiranja strukture i sadržaja rada, kandidatkinja definiše njegovu svrhu i cilj, a to su: utvrđivanje stanja i nivoa ovladanosti slaganjem vremena u srednjim školama kroz identifikaciju i klasifikaciju eventualnih učeničkih grešaka, a sve to radi unapređivanja procesa nastave engleskog jezika i razumijevanja mehanizama njegovog usvajanja.

Drugi dio rada (12-59) je teorijski, i podijeljen je na tri poglavlja. U prvom poglavlju kandidatkinja daje detaljan pregled pojma greške, njegovog mjesta u sferi jezika, sa posebnim akcentom na distinkciju između omaške, koja je rezultat trenutne nesposobnosti da se upotrijebe već poznata jezička pravila, i greške, koja je zapravo posljedica nedovoljnog i nepotpunog poznavanja jezičkih pravila. Zatim slijede odjeljci posvećeni izvorima grešaka (u kojima se

između ostalog ističu negativan transfer maternjeg jezika, nedovoljno poznavanje jezičkih pravila stranog jezika, te ograničeno jezičko iskustvo učenika/govornika. (stoga podjela na interlingvističke, intralingvističke i razvojne greške), ali i klasifikaciji grešaka u kojem je kandidatkinja navela veliki broj različitih tipologija. Date tipologije uključuju podjele na lokalne i globalne greške gdje se za kriterijum uzima nivo opštosti, potom podjela zasnovana na tome kakve promjene date nepravilnosti prave na površinskoj strukturi jezičkih konstrukcija (dodavanje, oduzimanje, zamjena i pogrešan red riječi), kao i taksonomija koja za kriterijum uzima jezički nivo odnosno sistem kojem pripada jedna greška (pa stoga podjela na grafološke, fonološke, morfološke, sintaksičke, leksičke, gramatičke i druge vrste grešaka). Posljednji dio ovog poglavlja posvećen je procesu analize grešaka, tačnije njegovom sveobuhvatnom opisu koji uključuje pet faza (sakupljanje uzoraka učeničkog jezika, identifikacija, opisivanje, objašnjavanje i evaluacija), uz isticanje njegovih prednosti, ali i ograničenja. U drugom poglavlju drugog dijela, kandidatkinja je definisala pojam slaganja vremena, kao i njegovo mjesto i karakteristike u engleskom jeziku. Potom je objasnila kako se ovaj gramatički element ponaša u različitim sintaksičkim konstrukcijama i to: u zavisnosloženim i nezavisnosloženim rečenicama, indirektnom govoru kao i u dužim konstrukcijama poput pasusa i teksta. Posljednje, to jest treće poglavlje ovog dijela rada je posvećeno procesu slaganja vremena u nastavi engleskog jezika u Crnoj Gori, gdje je kandidatkinja prvo utvrdila kakvo mjesto ovaj gramatički aspekt ima u predmetnim programima srednjih škola, a potom ga je analizirala kroz prizmu udžbenika koji su u trenutnoj upotrebi.

Treći dio magistarskog rada (59-87) je praktičnog karaktera, i u njemu kandidatkinja precizno, jasno i jezgrovito opisuje samo istraživanje. Kandidatkinja je prvo utvrdila problem, predmet kao i gorepomenuti cilj istraživanja. Zatim je na osnovu cilja istraživanja, kandidatkinja istakla i njegove zadatke, a to su između ostalog: utvrđivanje vrsta grešaka koje učenici prave tokom upotrebe slaganja vremena kao i utvrđivanje najčešćih vrsta grešaka; identifikovanje situacija u kojima učenici najviše, odnosno najmanje griješe kao i klasifikovanje grešaka. Dalje, kandidatkinja je postavila šest osnovnih hipoteza koje glase:

- Pretpostavlja se da učenici prave najveći broj grešaka prilikom slaganja vremena u takozvanim „vezanim tekstovima“ zbog problema s uspostavljanjem vremenskog konteksta teksta, kao i zbog problema određivanja vremenskog odnosa između rečenica u tekstu;

- Pretpostavlja se da učenici najmanji broj grešaka prave prilikom primjene slaganja vremena u pojedinačnim rečenicama, bez obzira na to da li se radi o složenim i zavisnim rečenicama ili o indirektnom govoru;
- Pretpostavlja se da učenici najviše griješe prilikom upotrebe perfekata u okviru slaganja vremena usljed njihovog nepostojanja u maternjem jeziku;
- Pretpostavlja se da učenici prave greške prilikom upotrebe budućeg vremena u prošlosti;
- Pretpostavlja se da se učenici previše usko drže vremenskih odrednica, pa tako zanemaruju mogućnost njihove upotrebe u različitim vremenskim kontekstima;
- Pretpostavlja se da u indirektnim pitanjima učenici prave greške sintaksičke prirode, te tako upotrebljavaju inverziju na mjestu gdje se upotrebljava normalan red riječi.

U narednim odjeljcima kandidatkinja je pojasnila metode, tehnike i instrumente istraživanja; opisala karakter, tok, značaj i populaciju istraživanja. Istakla je činjenicu da su u istraživanju učestvovali učenici iz različitih djelova Crne Gore kako bi se dobio stratifikovani istraživački uzorak, te da bi dobijeni rezultati bili realniji i relevantniji. Potom se pristupilo diskusiji i analizi dobijenih rezultata. Kandidatkinja je uzorke učeničkog jezika koji su prikupljeni putem testa kao najpogodnijeg istraživačkog instrumenta podijelila u dvije osnovne grupe. Prva grupa rezultata je analizirana tako što je za kriterijum uzeta osnovna podjela jezičkih nepravilnosti na greške dodavanja, oduzimanja, zamjene i pogrešnog reda riječi. Unutar ove analize izvršena je i diskusija pojedinačnih primjera učeničkih grešaka. Nakon toga rezultati su analizirani imajući na umu date hipoteze. Prva grupa rezultata je pokazala je da učenici najviše prave greške zamjene (čak 100% učenika je tačno glagolsko vrijeme zamijenilo drugim, neodgovarajućim), te greške pogrešnog reda riječi (56,6% ispitanika je načinilo ovu vrstu nepravilnosti). Greške oduzimanja i dodavanja su bile značajno rjeđe. U okviru istog odjeljka pristupilo se i objašnjavanju i deskripciji pojedinačnih primjera učeničkih grešaka. Iz druge grupe rezultata je izveden sljedeći zaključak: prve dvije hipoteze koje se tiču broja napravljenih grešaka u različitim sintaksičkim konstrukcijama – oborene su; ostale četiri su dokazane. Na samom kraju ovog dijela, kandidatkinja je pružila svoj osvrt na dobijene rezultate i dala svoje predloge za rješavanje identifikovanih problema.

Zaključak (88-93), obuhvata kratak rezime magistarskog rada uz poseban naglasak na dobijene rezultate i njihovo mjesto u odnosu na postavljene hipoteze. Na samom kraju kandidatkinja je sa razlogom istakla bitnost aspekta preciznosti u služenju jezikom koja i pored

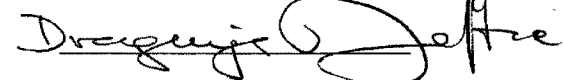
činjenice da se danas sa pravom insistira na njegovoj komunikativnoj funkciji, ne smije biti zaboravljena i zanemarena. Napominjemo i to da rad sadrži i tri priloga koji uključuju detaljniji osvrt na tipologiju grešaka zasnovanu na jezičkim nivoima, detaljniji osvrt na pojedine djelove analize grešaka, potom primjer testa sa ključem, kao i primjere učeničkih testova.

Na osnovu svega rečenog možemo zaključiti da je kandidatkinja savjesnim i ozbiljnim odnosom prema datoj temi uspjela da da doprinos dosadašnjim istraživanjima na polju analize jezičkih grešaka, te da značajno upotpuni dosadašnja znanja o samom pojmu greške u domaćim lingvističkim krugovima. Glavni izazov ovog rada i teme bio je da i pored svoje metodičke prirode njihov sadržaj ostane najvećim dijelom u jezičkim okvirima, i da, stoga, istraživanje bude prvenstveno u jezičkoj funkciji. Jasno je da je kandidatkinja i više nego uspješno savladala ovaj izazov, otvorivši na taj način vrata za buduća istraživanja slične vrste. Napomenućemo da bogata i relevantna stručna literatura korišćena u radu ukazuje na visok stepen obaviještenosti o problemima kojima se kandidatkinja ovdje bavi.

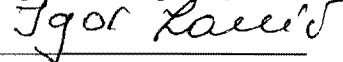
Uzimajući u obzir sve navedeno, članovi Komisije smatraju da kandidatkinja Milena Nikolić ispunjava sve uslove da pristupi odbrani magistarskog rada pod naslovom *Analiza grešaka u slaganju vremena u nastavi engleskog jezika u srednjim školama*, te sa zadovoljstvom preporučujemo Vijeću Filološkog fakulteta da joj odobri odbranu magistarskog rada.

Komisija:

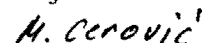
prof. dr Draginja Jeftić, mentor

prof. dr Igor Lakić, predsjednik

dr Marijana Cerović, član

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET

Predmet: Predlog komisije za odbranu magistarskog rada kandidatkinje Milene Nikolić

1. Prof. dr Draginja Jeftić, Filološki fakultet u Nikšiću, mentor
2. Prof. dr Igor Lakić, Filološki fakultet u Nikšiću, predsjednik
3. Doc. dr Marijana Cerović, Filološki fakultet u Nikšiću, član

U Nikšiću, 13. 12. 2017.

Prof. dr Draginja Jeftić